

---

4. *En hij zeide tot hen: alzoo zegt de HEER, de God van Israël: een ieder doe zijn zwaard aan zijne heup; gaat door en keert weder, van poort tot poort in het leger, en een iegelijk doode zijnen broeder, en elk zijnen vriend, en elk zijnen naaste!*

En de zonen van Levi deden naar het woord van Mozes; en er vielen van het volk, op dien dag, omtrent drie duizend man. (Ex. 32:27-28)

Aan het woord is Mozes die volgens Exodus 32, na op de Sinai de tafelen met de tien geboden te hebben ontvangen, bij terugkeer geconfronteerd wordt met Israëls verering van het gouden kalf. Hij grijpt in. De zuiverheid van de godsdienst heeft een prijs!

De verering van het gouden kalf is een bekend verhaal. Zo is het bepaald opmerkelijk dat het in zijn geheel ontbreekt bij Donners anonyma. Barth verhaalt de geschiedenis, maar niet het optreden van de Levieten (Ex. 32:26-29); wel Mozes' voorbede voor het volk (Ex. 32:31-35) dat in Exodus 32 volgt op het relaas van de executie door de Levieten en dat zakelijk gezien niet harmonieert met de liquidatie. Het resultaat is dat de lezer het bloedbad bespaard wordt. Hij verneemt dat de Heer op zijn 'tijd' het volk zal 'bezoeken van wege hunne zonde' (p. 41). De liquidatie wordt wel genoemd in de andere hervertellingen:

Maar zonder een bloedig strafgericht mocht deze groote zonde niet blijven. Op bevel van Mozes zijn de zonen van Levi de legerplaats doorgegaan en hebben wel een 3000 van hunne afvallige volksgenooten omgebracht. (Gunning, 85)

Hij [Mozes] gaf hun [de Levieten] nu bevel, om de menschen te dooden, die de afgoden [sic] hadden gediend, want zij mochten niet langer leven, uit vrees dat zij ook anderen tot afgoderij zouden overhalen. (Ralph, 143)

Daarna liet hij [Mozes] 3000 van de schuldigsten onder het volk, door middel van de zonen van Levi dooden. (McGregor, 91)

Dat Mozes handelde in opdracht van de Heer wordt in de aangehaalde hervertellingen niet vermeld. Ook ontbreekt die opdracht in de volgende harmoniserende parafrase van Exodus 32:

En die mannen [de aanduiding Levieten ontbreekt] gingen en sloegen [met zwaarden] drie duizend Israëlieten dood. Het was omdat God hoorde naar het gebed van Mozes, dat zij niet allen te zamen gedood werden. (Murray, 120)

Harmonisatie vindt ook plaats in de uiterst sobere, niet concrete en